

บทที่ 4

ผลการทดลอง

การศึกษาผลของสภาพวันสั้นร่วมกับการให้กรดจิบเบอเรลลิน (GA_3) ต่อการออกดอกนอกฤดูของกล้วยไม้ช้างกระ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. การศึกษาการเจริญเติบโตทางลำต้น การออกดอก และคุณภาพของช่อดอก 2. การศึกษาทางเนื้อเยื่อวิทยาของตาดอกในช่วงออกดอก 3. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของแป้งและน้ำตาลในช่วงออกดอก สามารถรายงานผลการทดลองของแต่ละการทดลองได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการเจริญเติบโตทางลำต้น การออกดอก และคุณภาพของช่อดอก การเจริญเติบโตทางลำต้น

1. ความสูงลำต้นเฉลี่ย (วัดจากโคนต้นถึงปลายยอด)

จากการศึกษาความสูงลำต้นเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าความสูงลำต้นเฉลี่ยในแต่ละช่วงให้ผลในการทำงานเดียวกันดังแสดงในตารางที่ 2 โดยก่อนทำการทดลองความสูงลำต้นเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 เป็นเวลา 32 สัปดาห์ สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่าการให้ GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 2 (ก) และ ภาพที่ 7 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ให้ผลในการทำงานเกี่ยวกับการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่าการให้ GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วม

ระหว่างสภาพความยาววันและ GA₃ พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความสูงลำต้นเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 2 (ข) และ ภาพที่ 7 (ข)) และ (ตารางที่ 2 (ค) และ ภาพที่ 7 (ค)) ตามลำดับ

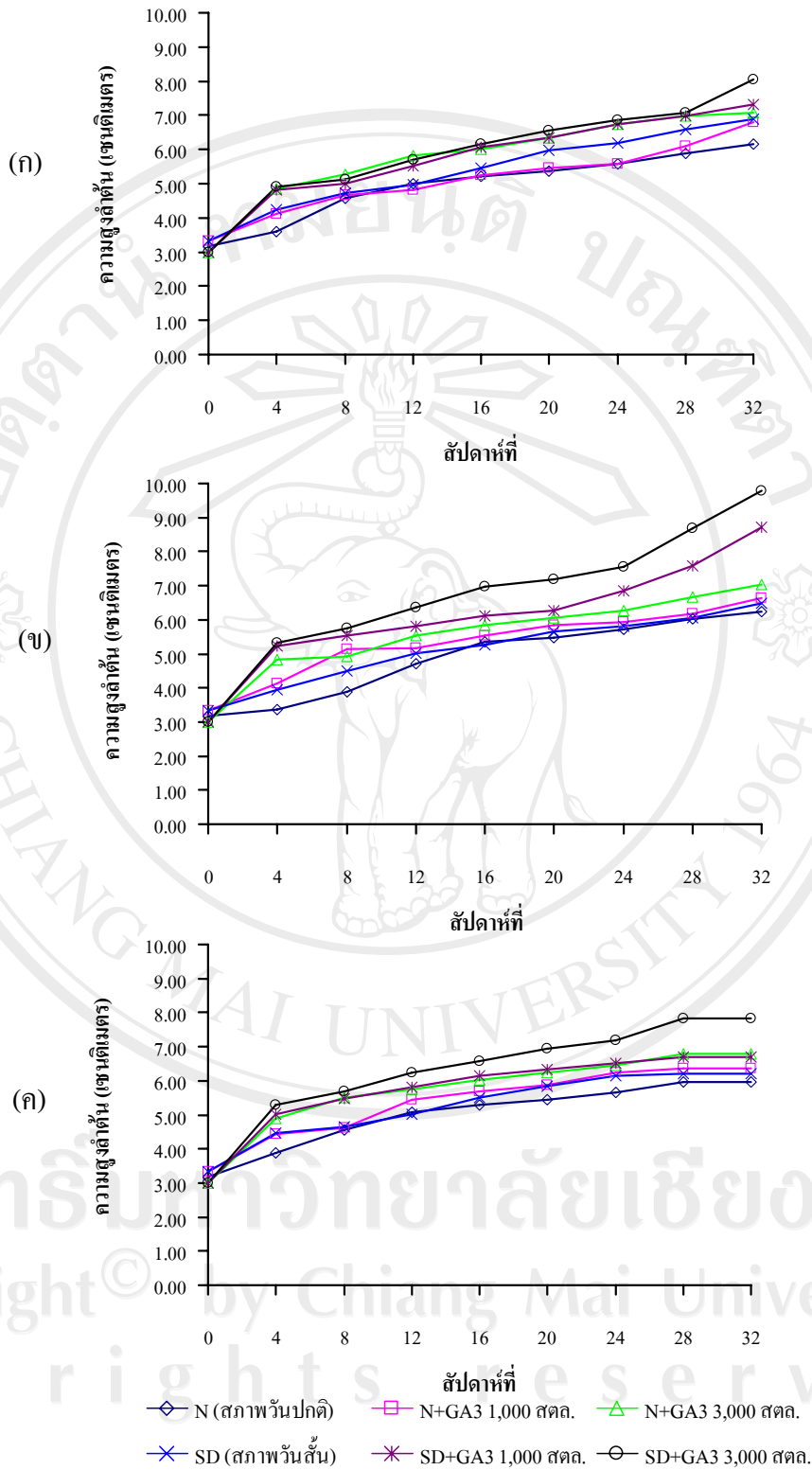
ตารางที่ 2 ความสูงลำต้นเฉลี่ย (วัดจากโคนต้นถึงปลายยอด) (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระ ในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สดล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	6.17 ^c	6.80 ^b	7.07 ^b	6.68 ^b	0.46
สภาพวันสั้น	6.90 ^{bc}	7.33 ^b	8.05 ^a	7.58 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	6.53 ^b	7.07 ^b	7.78 ^a		
LSD _{0.05}		0.56			0.79
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	6.23 ^e	6.65 ^d	7.03 ^c	6.63 ^b	0.15
สภาพวันสั้น	6.48 ^{de}	8.73 ^b	9.78 ^a	8.33 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	6.36 ^c	7.69 ^b	8.41 ^a		
LSD _{0.05}		0.18			0.26
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	5.96 ^d	6.35 ^c	6.79 ^b	6.37 ^b	0.11
สภาพวันสั้น	6.22 ^c	6.71 ^b	7.82 ^a	6.92 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	6.09 ^c	6.53 ^b	7.31 ^a		
LSD _{0.05}		0.13			0.18

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 7 ความสูงลำต้นเฉลี่ยของกล้าไม้ข้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

2. ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย

จากการศึกษาความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยในแต่ละช่วงให้ผลแตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 3 โดยก่อนทำการทดลอง ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 เป็นเวลา 32 สัปดาห์ สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้น มีผลให้ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน GA_3 ทุกระดับความเข้มข้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3 (ก) และ ภาพที่ 8 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพความยาววัน และ GA_3 ทุกระดับความเข้มข้น ตลอดจนปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 ไม่ทำให้ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3 (ข) และ ภาพที่ 8 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้น ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 1,000 และ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยมากกว่าไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว (ตารางที่ 3 (ค) และ ภาพที่ 8 (ค))

ตารางที่ 3 ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

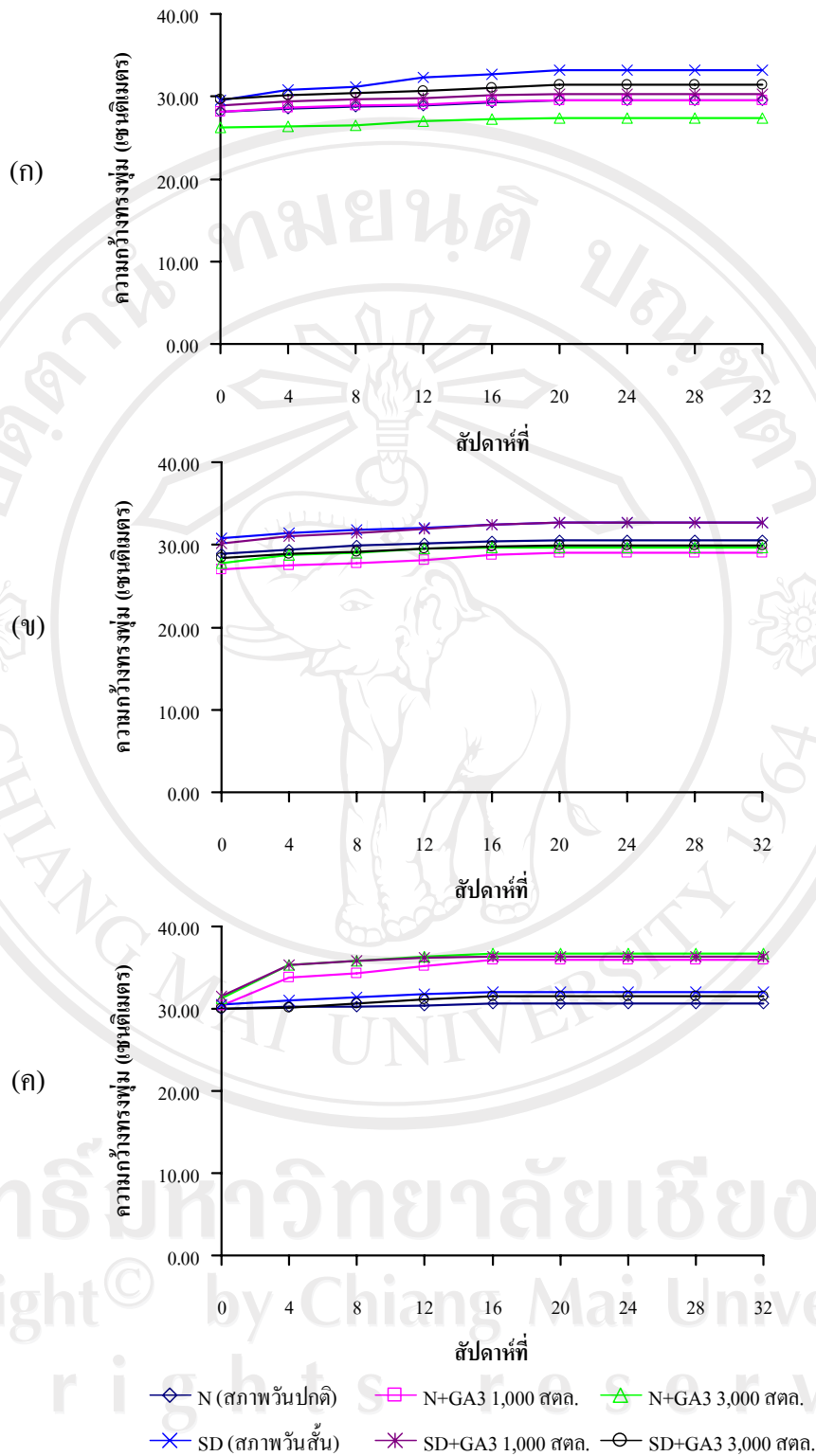
สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	29.67 ^{ab}	29.77 ^{ab}	27.48 ^b	28.97 ^b	2.65
สภาพวันสั้น	33.48 ^a	30.50 ^{ab}	31.60 ^{ab}	31.86 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	31.58	30.13	29.54		
LSD _{0.05}	ns				4.58
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	30.50	29.00	29.67	29.72	ns
สภาพวันสั้น	32.67	32.73	29.85	31.75	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	31.58	30.87	29.76		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	30.67 ^b	36.00 ^a	36.67 ^a	33.11	ns
สภาพวันสั้น	32.00 ^{ab}	36.33 ^a	31.50 ^{ab}	33.28	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	29.33 ^b	36.17 ^a	34.08 ^a		
LSD _{0.05}	3.78				5.35

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 8 ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

3. เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย

จากการศึกษาขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทำการทดลองใน 3 ช่วงระยะเวลา พบว่าการทดลองในแต่ละช่วงให้ผลในการทำงานเดียวกันดังแสดงในตารางที่ 4 โดยสภาพความยาววันและ GA₃ ทุกระดับความเข้มข้น ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA₃ ของแต่ละช่วงการทดลองแตกต่างกันดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4 (ก) และ ภาพที่ 9 (ก))

ส่วนการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าผลรวมของสภาพความยาววันและ GA₃ ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4 (ข) และ ภาพที่ 9 (ข))

ส่วนการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4 (ค) และ ภาพที่ 9 (ค))

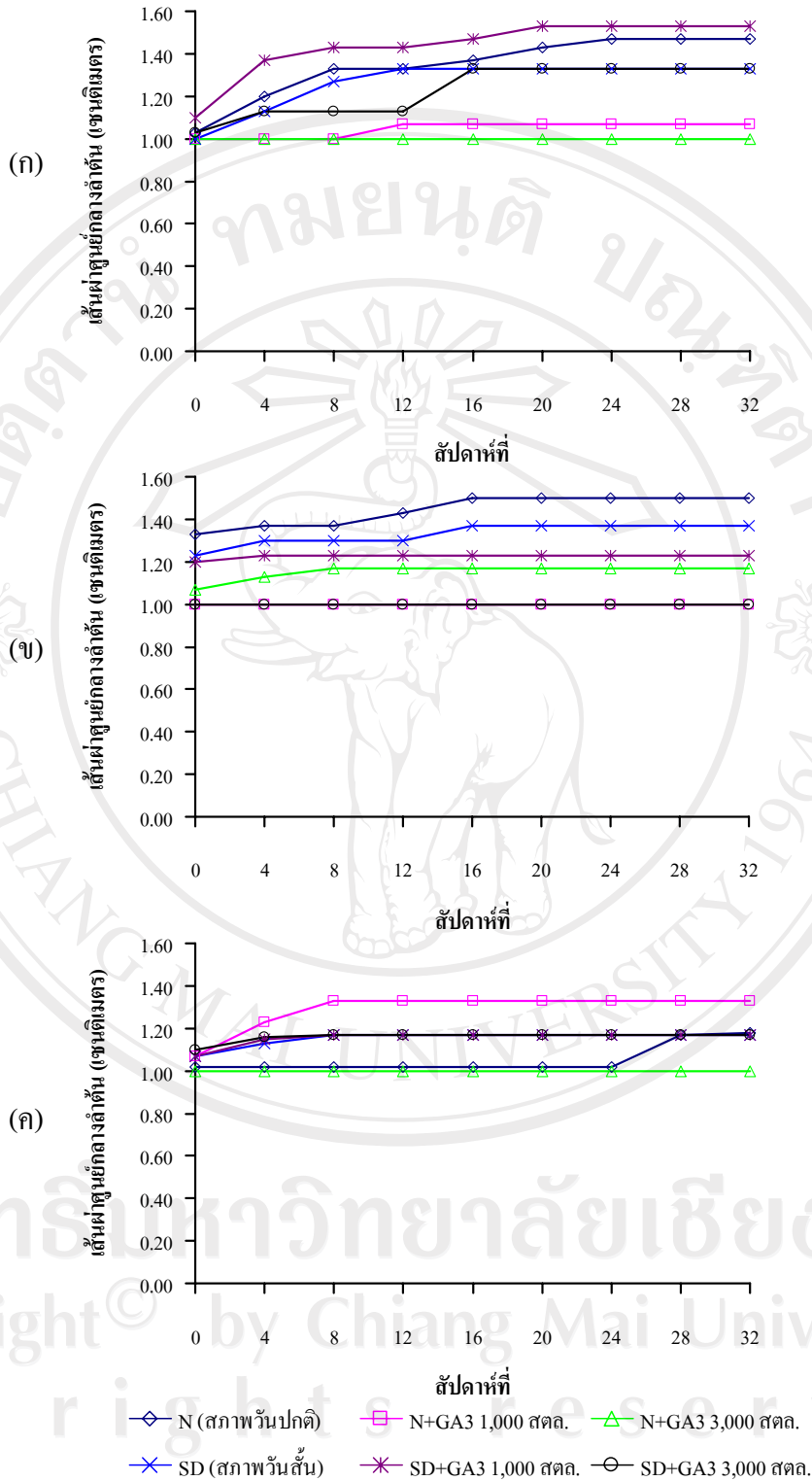
ตารางที่ 4 เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.47 ^{ab}	1.07 ^{ab}	1.00 ^b	1.18	ns
สภาพวันสั้น	1.33 ^{ab}	1.53 ^a	1.13 ^{ab}	1.33	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.40	1.30	1.06		
LSD _{0.05}	ns				0.47
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.50	1.00	1.17	1.22	ns
สภาพวันสั้น	1.37	1.23	1.00	1.20	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.43	1.12	1.08		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.57 ^a	1.33 ^{ab}	1.00 ^b	1.30	ns
สภาพวันสั้น	1.17 ^{ab}	1.17 ^{ab}	1.17 ^{ab}	1.16	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.37	1.25	1.08		
LSD _{0.05}	ns				0.56

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 9 เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยของกล้วยไม้ช่วงแรกที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

4. จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้น

จากการศึกษาจำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นของกล้วยไม้ซึ่งกระที่ทำการทดลองใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าในแต่ละช่วงให้ผลแตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 5 โดยสามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติมีผลทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่าสภาพวันสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีการหลุดร่วงของใบมากกว่าสภาพวันสั้น) และ GA_3 3,000 สดล. ทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่า GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. ทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 และ GA_3 3,000 สดล. สภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวและสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 5 (ก) และ ภาพที่ 10 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 3,000 สดล. ทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่าผลจาก GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีจำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 5 (ข) และ ภาพที่ 10 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติมีผลทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่าสภาพวันสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ GA_3 ทุกระดับความเข้มข้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นน้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว (ตารางที่ 5 (ค) และ ภาพที่ 10 (ค))

ตารางที่ 5 จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

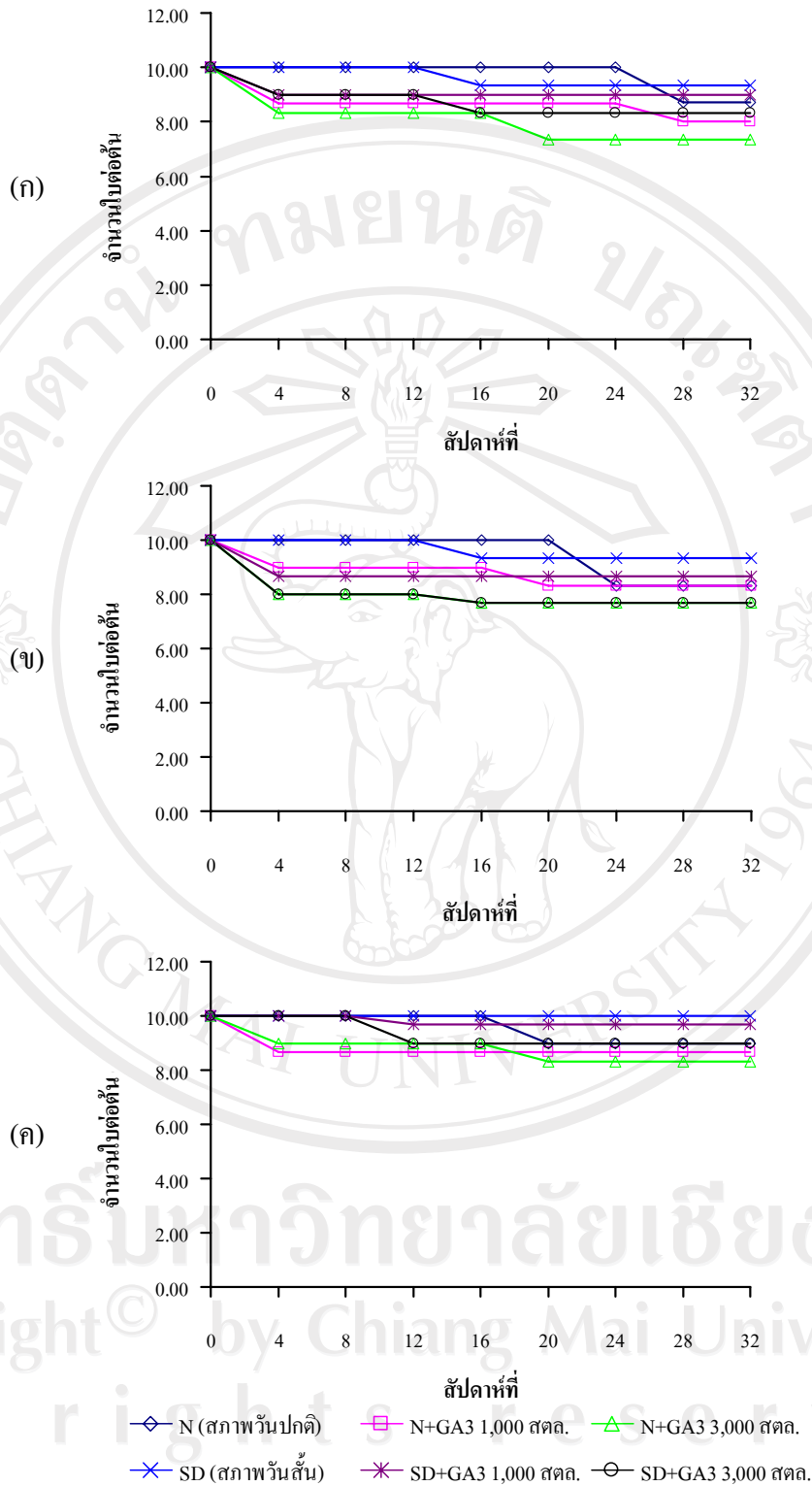
สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	8.67 ^{abc}	8.00 ^{cd}	7.33 ^d	8.00 ^b	0.48
สภาพวันสั้น	9.33 ^a	9.00 ^{ab}	8.33 ^{bc}	8.89 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	9.00 ^a	8.50 ^a	7.83 ^b		
LSD _{0.05}	0.59				0.84
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	8.33 ^{ab}	8.33 ^{ab}	7.67 ^b	8.11	ns
สภาพวันสั้น	9.33 ^a	8.67 ^{ab}	7.67 ^b	8.55	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	8.83 ^a	8.50 ^a	7.67 ^b		
LSD _{0.05}	0.73				1.03
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	9.00 ^{abc}	8.67 ^{bc}	8.33 ^c	8.67 ^b	0.73
สภาพวันสั้น	10.00 ^a	9.67 ^{ab}	9.00 ^{abc}	9.55 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	9.50	9.17	8.67		
LSD _{0.05}	ns				1.26

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 10 จำนวนใบเฉลี่ยต่อต้นของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

5. ความกว้างใบเฉลี่ย

จากการศึกษาความกว้างใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทำการทดลองใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าในแต่ละช่วงให้ผลแตกต่างกันโดยการทดลองในช่วงที่ 1 และ 2 ให้ผลในการทำงานเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากการทดลองในช่วงที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 6 โดยก่อนทำการทดลองความกว้างใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 เป็นเวลา 32 สัปดาห์ สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติ และสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างใบเฉลี่ยน้อยกว่าผลจาก GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างใบเฉลี่ยน้อยกว่าเมื่อได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. และ สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 6 (ก) และ ภาพที่ 11 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติ และสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างใบเฉลี่ยน้อยกว่าผลจาก GA_3 1,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างใบเฉลี่ยน้อยกว่าสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 6 (ข) และ ภาพที่ 11 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพความยาววันและ GA_3 ทุกระดับความเข้มข้น ตลอดจนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 ไม่มีผลทำให้ความกว้างใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 6 (ค) และ ภาพที่ 11 (ค))

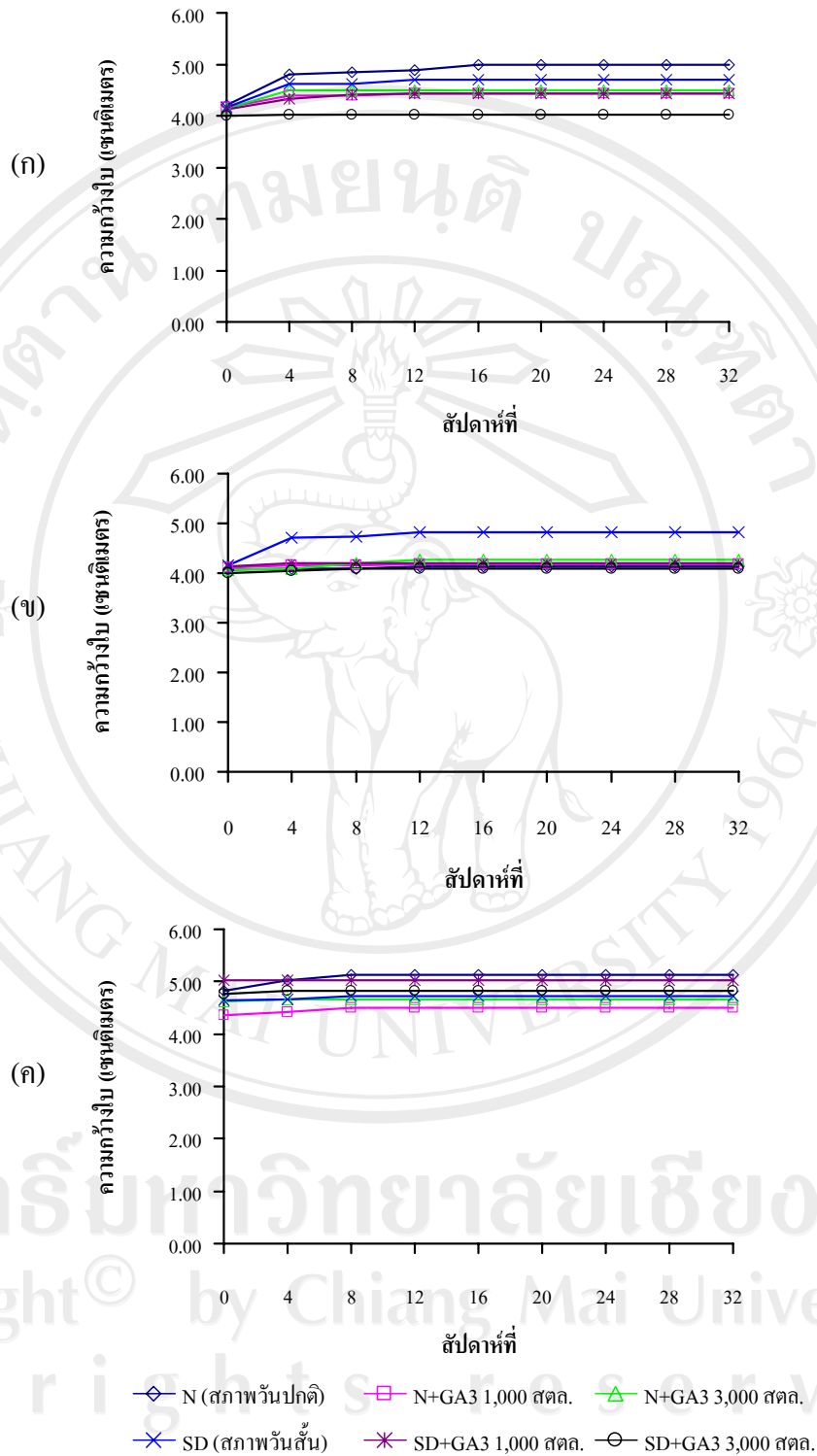
ตารางที่ 6 ความกว้างใบเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	5.00 ^a	4.43 ^{ab}	3.50 ^{bc}	4.31	ns
สภาพวันสั้น	4.70 ^a	4.43 ^{ab}	3.03 ^c	4.05	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	4.85 ^a	4.43 ^a	3.27 ^b		
LSD _{0.05}		0.67			0.95
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	5.13 ^a	3.70 ^{cd}	3.67 ^{cd}	4.17	ns
สภาพวันสั้น	4.83 ^{ab}	4.20 ^{bc}	2.80 ^d	3.94	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	4.98 ^a	3.95 ^b	3.23 ^c		
LSD _{0.05}		0.65			0.91
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	5.13	4.50	4.67	4.77	ns
สภาพวันสั้น	4.73	5.03	4.83	4.87	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	4.93	4.77	4.75		
LSD _{0.05}		ns			ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 11 ความกว้างใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ซึ่งกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

6. ความยาวใบเฉลี่ย

จากการศึกษาความยาวใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทำการทดลองใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าในแต่ละช่วงให้ผลแตกต่างกันโดยการทดลองในช่วงที่ 1 และ 2 ให้ผลในการทำงานเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากการทดลองในช่วงที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 7 โดยก่อนทำการทดลองความยาวใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 เป็นเวลา 32 สัปดาห์ สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 ทุกระดับความเข้มข้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. (ตารางที่ 7 (ก) และ ภาพที่ 12 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 ทุกระดับความเข้มข้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. สภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 7 (ข) และ ภาพที่ 12 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่าไม่ได้รับ GA_3 และ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวใบเฉลี่ยมากกว่าผลจากกรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 7 (ค) และ ภาพที่ 12 (ค))

ตารางที่ 7 ความยาวใบเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

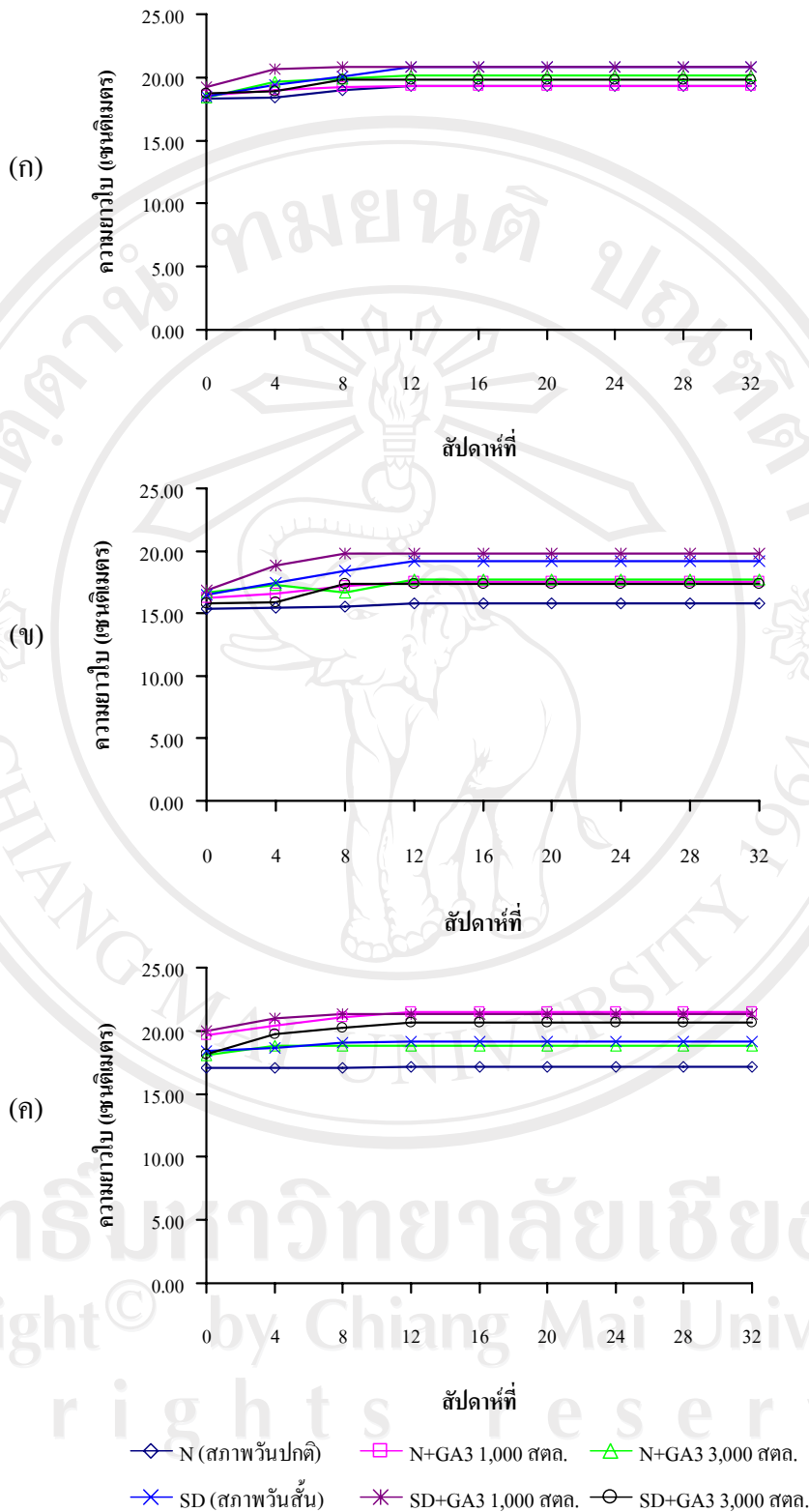
สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	19.33 ^{ab}	16.33 ^{ab}	15.17 ^b	16.94 ^b	2.79
สภาพวันสั้น	21.00 ^a	20.83 ^a	19.83 ^{ab}	20.56 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	20.17	18.58	17.50		
LSD _{0.05}	ns				4.83
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	15.83 ^b	17.50 ^b	17.67 ^b	17.00 ^b	2.54
สภาพวันสั้น	19.17 ^{ab}	22.83 ^a	17.33 ^b	19.78 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	17.50	20.17	17.50		
LSD _{0.05}	ns				4.40
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	17.10 ^{bc}	21.50 ^a	18.83 ^{ab}	19.14	ns
สภาพวันสั้น	19.17 ^{ab}	21.33 ^a	15.67 ^c	18.72	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	18.13 ^b	21.42 ^a	17.25 ^b		
LSD _{0.05}	2.19				3.09

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 12 ความยาวใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

7. ความหนาใบเฉลี่ย

จากการศึกษาความหนาใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทำการทดลองใน 3 ช่วงการทดลอง พบว่าในแต่ละช่วงให้ผลแตกต่างกันโดยการทดลองในช่วงที่ 1 และ 2 ให้ผลในทำนองเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากการทดลองในช่วงที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 8 โดยก่อนทำการทดลองความหนาใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 เป็นเวลา 32 สัปดาห์ สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กรรมวิธีที่ไม่ได้รับ GA_3 และได้รับ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความหนาใบเฉลี่ยมากกว่า GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. มีความหนาใบเฉลี่ยมากกว่า สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 8 (ก) และ ภาพที่ 13 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กรรมวิธีที่ไม่ได้รับ GA_3 มีผลทำให้ความหนาใบเฉลี่ยมากกว่า GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นและสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว มีความหนาใบเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 8 (ข) และ ภาพที่ 13 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพความยาววันและ GA_3 ตลอดจนผลร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 ไม่มีผลทำให้ความหนาใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความหนาใบเฉลี่ยในแต่ละกรรมวิธีของทุกช่วงการทดลองคงที่ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 20 เป็นต้นไป (ตารางที่ 8 (ค) และ ภาพที่ 13 (ค))

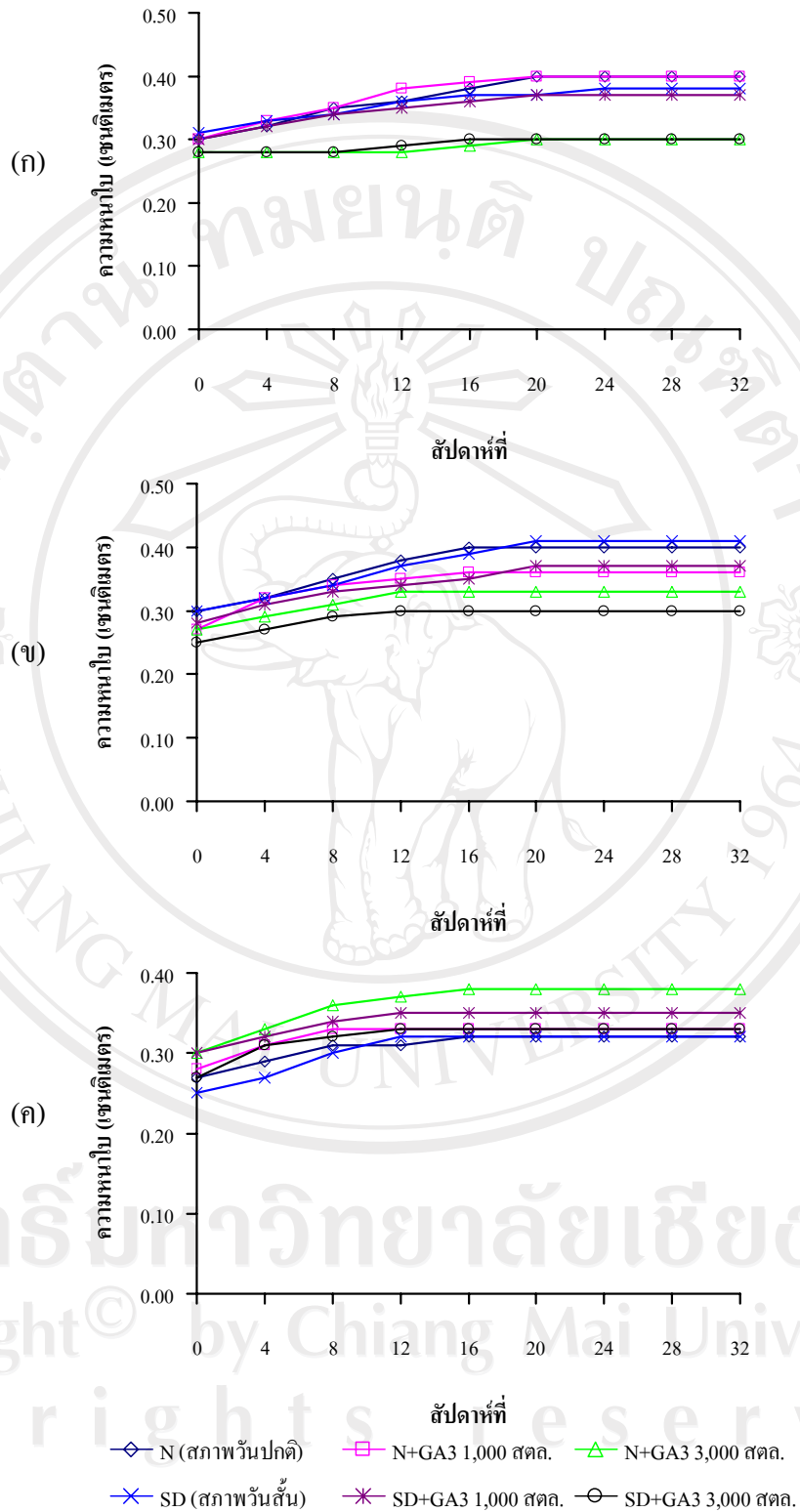
ตารางที่ 8 ความหนาใบเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระในสัปดาห์ที่ 32 จากการทดลอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.40 ^a	0.40 ^a	0.30 ^b	0.37	ns
สภาพวันสั้น	0.38 ^a	0.37 ^a	0.30 ^b	0.35	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	0.39 ^a	0.38 ^a	0.30 ^b		
LSD _{0.05}	0.04				0.06
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.40 ^a	0.36 ^{ab}	0.33 ^{ab}	0.36	ns
สภาพวันสั้น	0.41 ^a	0.37 ^{ab}	0.30 ^b	0.36	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	0.40 ^a	0.36 ^{ab}	0.32 ^b		
LSD _{0.05}	0.07				0.06
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.32	0.33	0.38	0.34	ns
สภาพวันสั้น	0.32	0.35	0.33	0.33	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	0.32	0.34	0.36		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 13 ความหนาใบเฉลี่ยของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

การออกดอกและการบานดอก

1. การแทงช่อดอกและการพัฒนาของช่อดอก

จากการศึกษาจำนวนวันที่สังเกตเห็นตาดอก (นับจากเริ่มทดลอง) และจำนวนวันที่ดอกเริ่มบาน (นับจากเริ่มทดลอง) ของการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

การทดลองทั้ง 3 ช่วง พบว่าสภาพวันสั้นทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ GA_3 ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการแทงช่อดอกได้เร็วขึ้นเมื่อทำการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 แต่ GA_3 มีผลทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วขึ้นเมื่อทำการทดลองช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 นอกจากนี้ GA_3 1,000 สดล. ยังทำให้กล้วยไม้ช่อดอกเร็วกว่าการไม่ได้รับ GA_3 เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 9)

ส่วนการบานดอก พบว่าสภาพวันสั้นทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วขึ้นทั้ง 3 ช่วงการทดลอง และ GA_3 มีผลทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วกว่าการไม่ใช้ GA_3 เมื่อทำการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ในขณะที่ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วกว่าการไม่ได้รับ GA_3 และ GA_3 3,000 สดล. และในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 นอกจากนี้ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้กล้วยไม้ช่อดอกได้เร็วกว่าการไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 10)

ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA_3 เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 และ 1,000 สดล. แขนงช่อดอกเร็วกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว (กรรมวิธีควบคุม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ระยะเวลาในการแทงช่อดอก 149.07 และ 149.27 วัน นับจากเริ่มทดลอง ตามลำดับ และเริ่มบานดอกเร็วกว่ากรรมวิธีที่ได้สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ระยะเวลาที่ดอกเริ่มบานเท่ากับ 191.77 และ 192.60 วัน นับจากเริ่มทดลอง ตามลำดับ (ตารางที่ 11 (ก) และ ภาพที่ 14)

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 และ 1,000 สดล. แขนงช่อดอกเร็วกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติ

ร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ระยะเวลาในการแทงช่อดอก 113.19 และ 113.50 วัน นับจากเริ่มทดลอง ตามลำดับ แต่กรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ 1,000 สดล. ใช้ระยะเวลาที่ดอกเริ่มบาน น้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 11 (ข) และ ภาพที่ 14)

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. แทงช่อดอกเร็วกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ระยะเวลาในการแทงช่อดอก 77.58 วัน นับจากเริ่มทดลอง และเริ่มบานดอกเร็วกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 11 (ค) และ ภาพที่ 14)

ตารางที่ 9 จำนวนวันที่สังเกตเห็นตาดอกนับจากเริ่มทดลอง ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	172.40 ^b	163.33 ^{ab}	162.61 ^{ab}	166.11 ^b	8.28
สภาพวันสั้น	156.56 ^{ab}	149.27 ^a	149.07 ^a	154.96 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	164.48	156.30	155.84		
LSD _{0.05}	ns				14.34
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	155.00 ^b	140.67 ^b	139.11 ^b	144.93 ^b	11.44
สภาพวันสั้น	130.83 ^{ab}	113.50 ^a	113.19 ^a	119.18 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	142.92 ^b	127.08 ^a	126.15 ^a		
LSD _{0.05}	14.01				19.81
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	118.45 ^c	106.06 ^{bc}	107.05 ^c	110.67 ^b	11.73
สภาพวันสั้น	102.75 ^{bc}	77.58 ^a	87.03 ^{ab}	89.12 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	110.60 ^b	91.82 ^a	97.27 ^{ab}		
LSD _{0.05}	14.36				20.31

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวนอน ไม่มีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 จำนวนวันที่ดอกเริ่มบานนับจากเริ่มทดลอง ของกล้วยไม้ช้างกระที่เริ่มทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	242.73 ^c	228.65 ^{bc}	213.41 ^b	228.26 ^b	8.23
สภาพวันสั้น	210.63 ^b	192.60 ^a	191.77 ^a	198.33 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	226.68 ^b	210.62 ^a	202.59 ^a		
LSD _{0.05}	10.07				14.24
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	230.33 ^c	187.33 ^d	190.47 ^d	202.71 ^b	3.29
สภาพวันสั้น	164.43 ^c	149.40 ^a	157.50 ^b	156.98 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	197.38 ^c	168.17 ^a	173.98 ^b		
LSD _{0.05}	4.03				5.70
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	181.70 ^c	166.70 ^{bc}	170.00 ^c	172.80 ^b	9.83
สภาพวันสั้น	152.33 ^{ab}	135.33 ^a	140.67 ^a	142.78 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	167.02 ^b	151.02 ^a	155.33 ^{ab}		
LSD _{0.05}	12.04				17.02

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

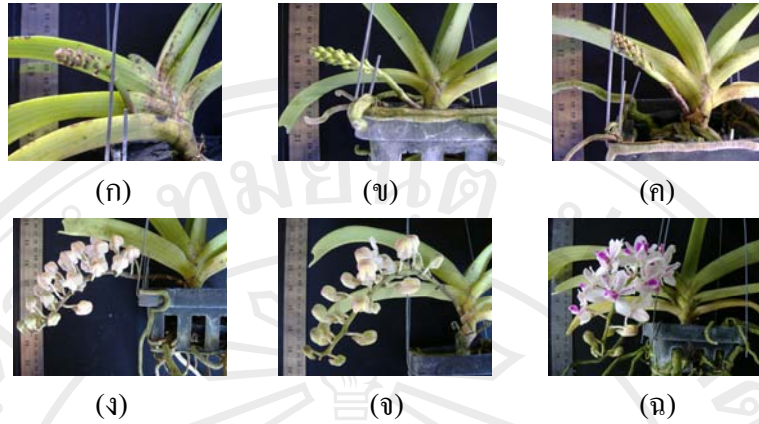
^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 จำนวนวันที่สังเกตเห็นตาดอกและจำนวนวันที่ดอกเริ่มบานนับจากเริ่มทดลอง จากการทดลอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

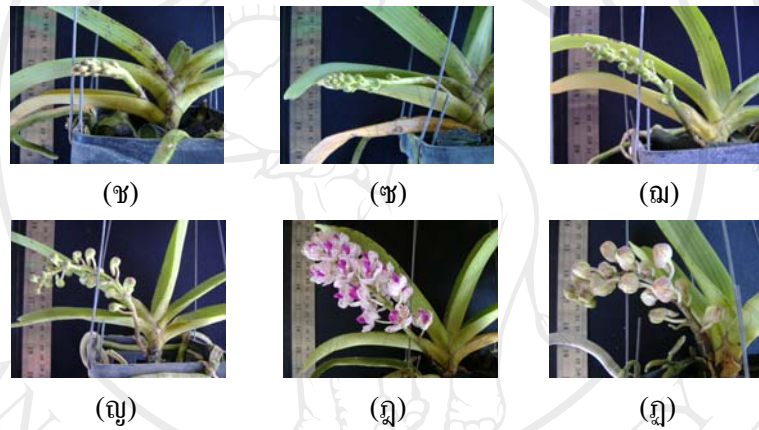
กรรมวิธี	จำนวนวันนับจากเริ่มทดลอง	
	เห็นตาดอก	ดอกเริ่มบาน
<u>(ก) พ.ค.2549 - ม.ค.2550</u>		
N	172.40b	242.73c
N+GA ₃ 1,000 สดล.	163.33ab	228.65bc
N+GA ₃ 3,000 สดล.	162.61ab	213.41b
SD	156.56ab	210.63b
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	149.27a	192.60a
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	149.07a	191.77a
LSD _{0.05}	14.34	14.24
<u>(ข) มิ.ย.2549 - ก.ค.2550</u>		
N	155.00b	230.33e
N+GA ₃ 1,000 สดล.	140.67b	187.33d
N+GA ₃ 3,000 สดล.	139.11b	190.47d
SD	130.83ab	164.43c
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	113.50a	149.40a
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	113.19a	157.50b
LSD _{0.05}	19.81	5.70
<u>(ค) ก.ค.2549 - ม.ค.2550</u>		
N	118.45c	181.70c
N+GA ₃ 1,000 สดล.	106.06bc	166.70bc
N+GA ₃ 3,000 สดล.	107.05c	170.00c
SD	102.75bc	152.33ab
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	77.58a	135.33a
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	87.03ab	140.67a
LSD _{0.05}	20.31	17.02

หมายเหตุ: N = สภาพวันปกติ SD = สภาพวันสั้น

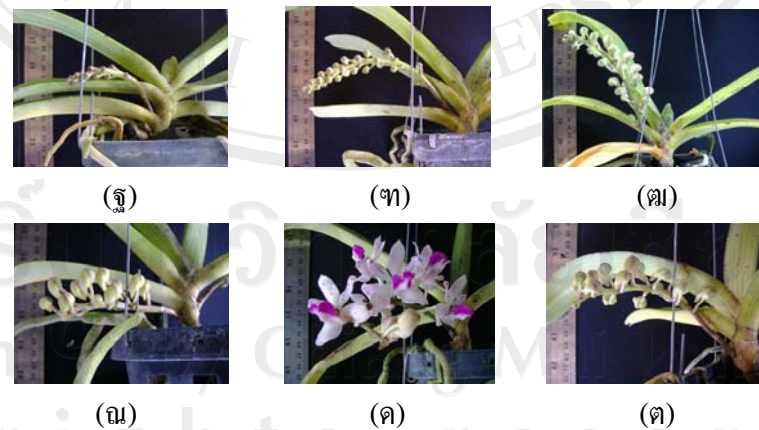
(ก) พ.ศ.2549 - ม.ศ.2550 (ถ่ายภาพเมื่อทดลองได้ 24 สัปดาห์; 22 ตุลาคม 2549)

(ข) มิ.ย.2549 - ม.ศ.2550 (ถ่ายภาพเมื่อทดลองได้ 20 สัปดาห์; 29 ตุลาคม 2549)

(ค) ก.ค.2549 - ม.ศ.2550 (ถ่ายภาพเมื่อทดลองได้ 18 สัปดาห์; 16 พฤศจิกายน 2549)

ภาพที่ 14 ระยะเวลาพัฒนาช่อดอกของกล้วยไม้ช้างกระเมื่อได้รับกรรมวิธีต่างๆ ในแต่ละช่วงการทดลอง

โดยที่: ภาพ (ก) (ข) และ (ฐ) = N (สภาพวันปกติ)

ภาพ (ง) (ญ) และ (ณ) = SD (สภาพวันสั้น)

ภาพ (ข) (ซ) และ (ฑ) = N+GA₃ 1,000 สดล.

ภาพ (จ) (ฎ) และ (ด) = SD+GA₃ 1,000 สดล.

ภาพ (ค) (ฅ) และ (ฒ) = N+GA₃ 3,000 สดล.

ภาพ (ฉ) (ฏ) และ (ต) = SD+GA₃ 3,000 สดล.

2. การบานดอกและอายุการบานดอก

จากการศึกษาการบานดอกในระยะต่างๆ และอายุการบานดอกของกล้วยไม้ช้างกระ ที่ทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงมกราคม 2550 พบว่าระยะเวลาการบานดอก 10 50 และ 100 เปอร์เซ็นต์ ของช่อดอกโดยนับจากดอกแรกบาน และอายุการบานดอกโดยนับจากดอกแรกบานถึงดอกเหี่ยว 50 เปอร์เซ็นต์ของช่อดอก ของแต่ละกรรมวิธีของทั้ง 3 ช่วงการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 12) โดยมีระยะเวลาการบานดอก 10 เปอร์เซ็นต์ ของช่อดอกอยู่ในช่วง 1.67–2.33 วัน ระยะเวลาการบานดอก 50 เปอร์เซ็นต์ของช่อดอกอยู่ในช่วง 4.67–6.00 วัน และระยะเวลาการบานดอก 100 เปอร์เซ็นต์ของช่อดอกอยู่ในช่วง 13.00–15.33 วัน ตามลำดับ ส่วนอายุการบานดอกอยู่ในช่วง 24.13–25.47 วัน

ตารางที่ 12 อายุการบานดอกของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

กรรมวิธี	จำนวนวันนับจากดอกแรกบาน (วัน)			อายุการบานดอก ดอกบาน 10% ดอกบาน 50% ดอกบาน 100% (ดอกแรกบานถึงดอกเหี่ยว)
<u>(ก) พ.ค.2549 - ม.ค.2550</u>				
N	2.00	5.33	14.33	24.83
N+GA ₃ 1,000 สดล.	2.33	4.67	14.00	25.23
N+GA ₃ 3,000 สดล.	2.00	5.67	13.67	25.43
SD	1.67	5.00	13.33	25.03
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	1.67	5.67	13.33	25.00
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	1.67	4.67	13.33	25.23
LSD _{0.05}	ns	ns	ns	ns
<u>(ข) มิ.ย.2549 - ก.ค.2550</u>				
N	2.33	5.67	14.67	24.23
N+GA ₃ 1,000 สดล.	2.33	5.33	14.00	25.43
N+GA ₃ 3,000 สดล.	2.33	6.00	14.33	25.10
SD	1.67	6.00	15.00	25.03
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	2.00	5.67	14.67	24.87
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	2.00	5.67	15.33	25.27
LSD _{0.05}	ns	ns	ns	ns
<u>(ค) ก.ค.2549 - ม.ค.2550</u>				
N	1.67	6.00	14.33	24.13
N+GA ₃ 1,000 สดล.	2.00	5.00	13.33	25.07
N+GA ₃ 3,000 สดล.	1.67	5.00	13.00	25.17
SD	2.00	5.67	14.33	25.30
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	2.00	5.67	14.33	25.30
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	1.67	5.00	13.67	25.47
LSD _{0.05}	ns	ns	ns	ns

หมายเหตุ: N = สภาพวันปกติ SD = สภาพวันสั้น

คุณภาพของช่อดอกและดอก

1. คุณภาพช่อดอก

จากการศึกษาเปอร์เซ็นต์การออกดอก จำนวนช่อดอกต่อต้น ความยาวช่อดอกเฉลี่ย ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ย ความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย และเส้นผ่าศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ย ของกล้วยไม้ซึ่งกระที่ทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

สภาพความยาววันมีผลต่อเส้นผ่าศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ยเฉพาะการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 โดยสภาพวันสั้นมีผลทำให้เส้นผ่าศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ยน้อยกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 16) แต่ไม่มีผลต่อเปอร์เซ็นต์การออกดอก จำนวนช่อดอกต่อต้น ความยาวช่อดอกเฉลี่ย ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ย และความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 13 14 และ 15)

ส่วนผลของ GA₃ พบว่า GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ช่อดอกยาวกว่าไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 13) นอกจากนี้ GA₃ 1,000 และ 3,000 สดล. มีผลทำให้ก้านช่อดอกยาวกว่าการไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 14) และ GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ก้านช่อดอกยาวกว่าการไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดลองช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 14) ในส่วนของความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย พบว่า GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ยมากกว่าการไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 15)

ผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA₃ เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวช่อดอกเฉลี่ย ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ย และความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ย จำนวนช่อดอกต่อต้น และเปอร์เซ็นต์การออกดอก ของแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 16 (ก) และ 17 (ก))

ส่วนการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความยาวช่อดอกเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกรรมวิธี

ที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนของความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ยน้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติ สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ยมากกว่าสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจำนวนช่อดอกต่อต้น และเปอร์เซ็นต์การออกดอกของแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 17 (ข))

ส่วนการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าความยาวช่อดอกเฉลี่ย ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ย ความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ย เปอร์เซ็นต์การออกดอก และจำนวนช่อดอกต่อต้น ในแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 13 (ค) 14 (ค) 15 (ค) 16 (ค) และ 17 (ค))

ตารางที่ 13 ความยาวช่อดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	15.61 ^{ab}	17.13 ^{ab}	19.36 ^a	17.37	ns
สภาพวันสั้น	12.73 ^b	16.04 ^{ab}	18.63 ^{ab}	15.80	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	14.17 ^b	16.59 ^{ab}	19.00 ^a		
LSD _{0.05}	4.18				5.91
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	19.33 ^a	18.00 ^{ab}	15.89 ^{bc}	17.74	ns
สภาพวันสั้น	14.16 ^c	17.46 ^{ab}	19.00 ^{ab}	16.87	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	16.74	17.73	17.44		
LSD _{0.05}	ns				3.26
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	18.67	16.19	17.55	17.47	ns
สภาพวันสั้น	17.42	17.82	20.11	18.45	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	18.04	17.01	18.83		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 ความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.38 ^b	4.00 ^{ab}	4.50 ^a	3.78	ns
สภาพวันสั้น	2.72 ^b	4.47 ^a	4.37 ^{ab}	3.85	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	2.78 ^b	4.24 ^a	4.43 ^a		
LSD _{0.05}		1.22			1.72
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	3.39 ^b	4.39 ^a	3.89 ^{ab}	3.89	ns
สภาพวันสั้น	3.27 ^b	3.39 ^b	4.77 ^a	3.81	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	3.33 ^b	3.89 ^{ab}	4.33 ^a		
LSD _{0.05}		0.71			0.10
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	3.50	4.27	3.94	3.90	ns
สภาพวันสั้น	3.47	3.96	4.58	4.01	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	3.49	4.11	4.26		
LSD _{0.05}		ns			ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ความยาวช่อดอกรวมเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	18.44 ^{ab}	21.13 ^{ab}	23.86 ^a	21.15	ns
สภาพวันสั้น	15.46 ^b	20.51 ^{ab}	23.00 ^a	19.66	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	16.95 ^b	20.82 ^{ab}	23.43 ^a		
LSD _{0.05}	5.15				7.28
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	22.72 ^a	22.39 ^a	19.78 ^{ab}	21.63	ns
สภาพวันสั้น	17.43 ^b	20.85 ^{ab}	23.78 ^a	20.68	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	20.07	21.62	21.78		
LSD _{0.05}	ns				4.09
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	22.17	20.46	21.50	21.37	ns
สภาพวันสั้น	20.89	21.78	24.69	22.46	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	21.53	21.12	23.10		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 เส้นผ่าศูนย์กลางก้านช่อดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.40	0.42	0.37	0.39	ns
สภาพวันสั้น	0.38	0.42	0.40	0.40	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	0.39	0.42	0.38		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.40 ^{ab}	0.38 ^{abc}	0.42 ^a	0.40 ^a	0.04
สภาพวันสั้น	0.33 ^c	0.35 ^{bc}	0.37 ^{abc}	0.35 ^b	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	0.37	0.37	0.39		
LSD _{0.05}	ns				0.07
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.40	0.35	0.37	0.37	ns
สภาพวันสั้น	0.34	0.39	0.38	0.37	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	0.37	0.37	0.38		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 เปอร์เซ็นต์การออกดอกและจำนวนช่อดอกต่อต้นของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

กรรมวิธี	เปอร์เซ็นต์การออกดอก (%)	จำนวนช่อดอกต่อต้น (ช่อ)
(ก) พ.ค.2549 - ม.ค.2550		
N	80	1.22
N+GA ₃ 1,000 สดล.	65	1.10
N+GA ₃ 3,000 สดล.	75	1.08
SD	65	1.19
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	85	1.07
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	65	1.00
LSD _{0.05}	ns	ns
(ข) มิ.ย.2549 - ก.ค.2550		
N	80	1.00
N+GA ₃ 1,000 สดล.	70	1.11
N+GA ₃ 3,000 สดล.	75	1.22
SD	70	1.00
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	60	1.44
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	70	1.22
LSD _{0.05}	ns	ns
(ค) ก.ค.2549 - ม.ค.2550		
N	80	1.22
N+GA ₃ 1,000 สดล.	70	1.28
N+GA ₃ 3,000 สดล.	65	1.22
SD	70	1.45
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	60	1.45
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	75	1.42
LSD _{0.05}	ns	ns

หมายเหตุ: N = สภาพวันปกติ SD = สภาพวันสั้น

2. คุณภาพดอก

จากการศึกษาจำนวนดอกต่อช่อ ความกว้างดอกเฉลี่ย ความยาวดอกเฉลี่ย และความยาวก้านดอกเฉลี่ย ของกล้วยไม้ช่วงระยะที่ทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 สามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

สภาพความยาววันไม่มีผลต่อจำนวนดอกต่อช่อ ความกว้างดอกเฉลี่ย ความยาวดอกเฉลี่ย และความยาวก้านดอกเฉลี่ย ของกล้วยไม้ช่วงระยะที่ทำการทดลองทั้ง 3 ช่วง แต่ GA₃ มีผลต่อความกว้างดอกเฉลี่ย โดย GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างดอกเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าการไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 18) และ GA₃ ไม่มีผลต่อจำนวนดอกต่อช่อ ความยาวดอกเฉลี่ย และความยาวก้านดอกเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 19)

ส่วนผลของปัจจัยร่วมระหว่างสภาพความยาววันและ GA₃ โดยการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความกว้างดอกเฉลี่ยมากกว่าการได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวดอกเฉลี่ยมากกว่าการได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความยาวก้านช่อดอกเฉลี่ยและจำนวนดอกต่อช่อของแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 20 (ก))

การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความยาวดอกเฉลี่ยมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความกว้างดอกเฉลี่ย ความยาวก้านดอกเฉลี่ย และจำนวนดอกต่อช่อ ของแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 18 (ข) 19 (ข) และ 20 (ข))

การทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าความกว้างดอกเฉลี่ย ความยาวดอกเฉลี่ย ความยาวก้านดอกเฉลี่ย และจำนวนดอกต่อช่อ ของแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 18 (ค) 19 (ค) และ 20 (ค))

ตารางที่ 18 ความกว้างดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.67 ^b	3.09 ^a	2.90 ^{ab}	2.89	ns
สภาพวันสั้น	2.85 ^{ab}	2.91 ^{ab}	2.85 ^{ab}	2.87	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	2.76 ^b	3.00 ^a	2.87 ^{ab}		
LSD _{0.05}		0.20			0.28
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.79	2.80	2.88	2.82	ns
สภาพวันสั้น	2.71	2.78	2.83	2.77	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.75	2.79	2.85		
LSD _{0.05}		ns			ns
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.80	2.81	2.92	2.84	ns
สภาพวันสั้น	2.73	2.82	2.84	2.79	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.76	2.82	2.88		
LSD _{0.05}		ns			ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 ความยาวดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.46 ^c	3.05 ^{ab}	2.92 ^{ab}	2.81	ns
สภาพวันสั้น	3.01 ^{ab}	2.65 ^{bc}	3.14 ^a	2.93	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.73	2.85	3.03		
LSD _{0.05}	ns				0.46
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.65 ^{ab}	2.82 ^a	2.66 ^{ab}	2.71	ns
สภาพวันสั้น	2.41 ^b	2.68 ^{ab}	2.61 ^{ab}	2.57	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.53	2.75	2.63		
LSD _{0.05}	ns				0.34
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.77	2.70	2.72	2.73	ns
สภาพวันสั้น	2.58	2.67	2.77	2.68	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.68	2.69	2.74		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 จำนวนดอกต่อช่อและความยาวก้านดอกเฉลี่ย (เซนติเมตร) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

กรรมวิธี	จำนวนดอกต่อช่อ (ดอก)	ความยาวก้านดอกเฉลี่ย(เซนติเมตร)
<u>(ก) พ.ค.2549 - ม.ค.2550</u>		
N	21.33	2.79
N+GA ₃ 1,000 สดล.	21.03	2.82
N+GA ₃ 3,000 สดล.	18.94	2.86
SD	14.89	2.86
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	21.01	2.84
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	18.93	2.79
LSD _{0.05}	ns	ns
<u>(ข) มิ.ย.2549 - ก.ค.2550</u>		
N	22.44	2.80
N+GA ₃ 1,000 สดล.	19.17	2.83
N+GA ₃ 3,000 สดล.	18.72	2.76
SD	18.27	2.84
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	20.00	2.83
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	21.00	2.80
LSD _{0.05}	ns	ns
<u>(ค) ก.ค.2549 - ม.ค.2550</u>		
N	18.67	2.86
N+GA ₃ 1,000 สดล.	20.61	2.84
N+GA ₃ 3,000 สดล.	19.25	2.85
SD	21.61	2.88
SD+GA ₃ 1,000 สดล.	22.00	2.93
SD+GA ₃ 3,000 สดล.	20.56	2.90
LSD _{0.05}	ns	ns

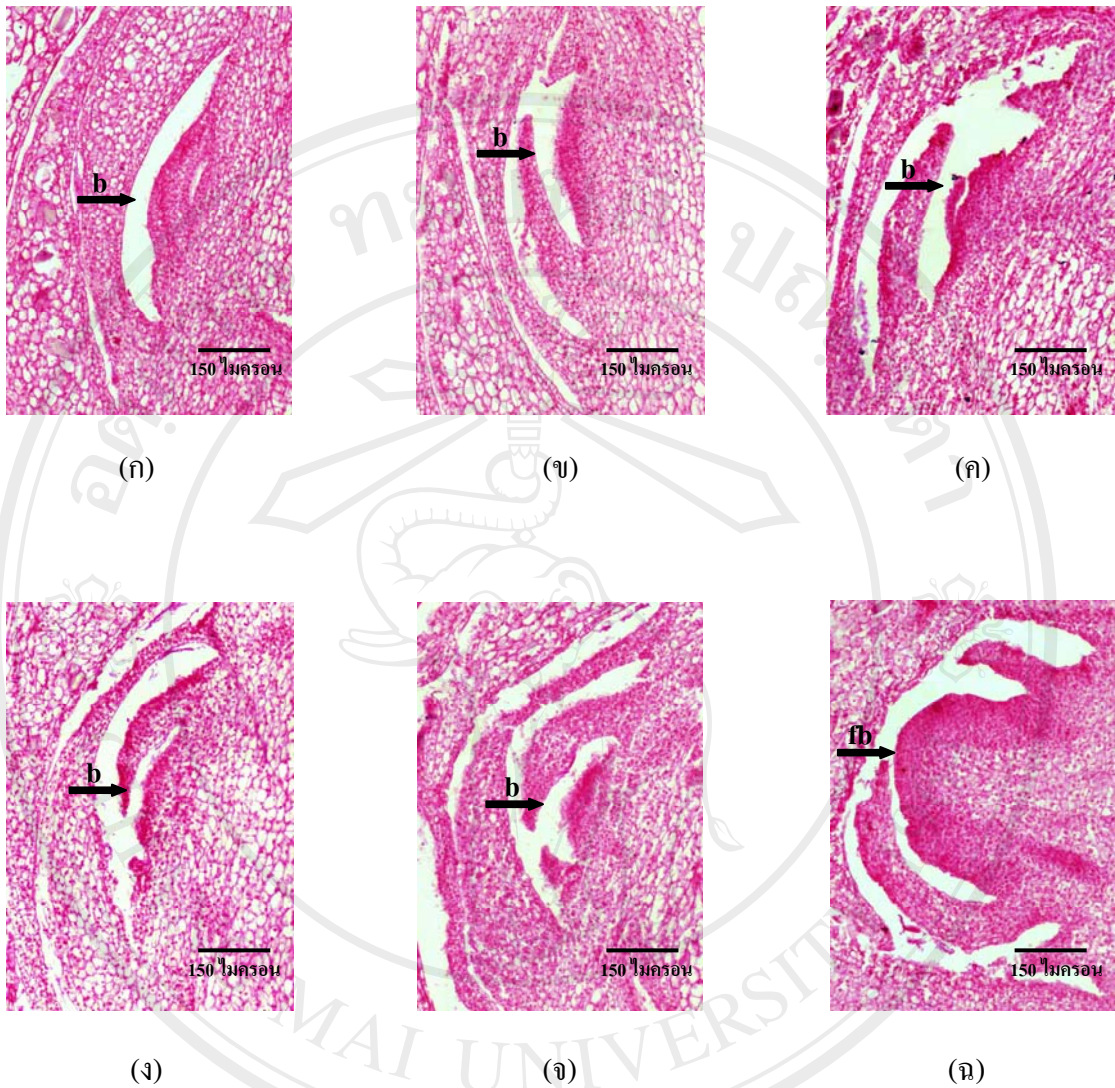
หมายเหตุ : N = สภาพวันปกติ SD = สภาพวันสั้น

2. การศึกษาทางเนื้อเยื่อวิทยาของตาดอกในช่วงออกดอก

จากการศึกษาการเจริญเติบโตและการพัฒนาของตาดอกหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ 4 สัปดาห์ โดยทำการศึกษาในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าทั้ง 3 ช่วง การทดลองมีลักษณะการเจริญเติบโตและการพัฒนาของตาดอกไปในทิศทางเดียวกัน แต่ตาดอกมีการเจริญเติบโตและพัฒนาในระยะเวลาที่แตกต่างกัน (เริ่มทำการทดลองในระยะเวลาที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น) (ภาพที่ 16) โดยกรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของตาดอกเร็วกว่ากรรมวิธีอื่นๆ รองลงมาคือกรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. สภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. สภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว ตามลำดับ (ภาพที่ 15)

ส่วนระยะเวลาในการพัฒนาตาดอกและการแทงช่อดอกของแต่ละช่วงการทดลอง พบว่าการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 มีการพัฒนาและแทงช่อดอกซึ่งสามารถสังเกตเห็นด้วยตาเปล่าภายนอกได้ ในวันที่ 26 สิงหาคม 2549 และ 21 กันยายน 2549 ตามลำดับ ส่วนการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ามีการพัฒนาของตาดอกและแทงช่อดอกช้ากว่าการทดลองในช่วงที่ 1 และ 2 เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยมีการพัฒนาและแทงช่อดอกในวันที่ 15 ตุลาคม 2549 (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 15 ภาพตัดตามยาวของตาข้างกล้วยไม้ซึ่งกระหลังได้รับการวิธีต่างๆ 4 สัปดาห์

โดยที่ (ก) = N (สภาพวันปกติ)

(ข) = N + GA₃ 1,000 สดล.

(ค) = N + GA₃ 3,000 สดล.

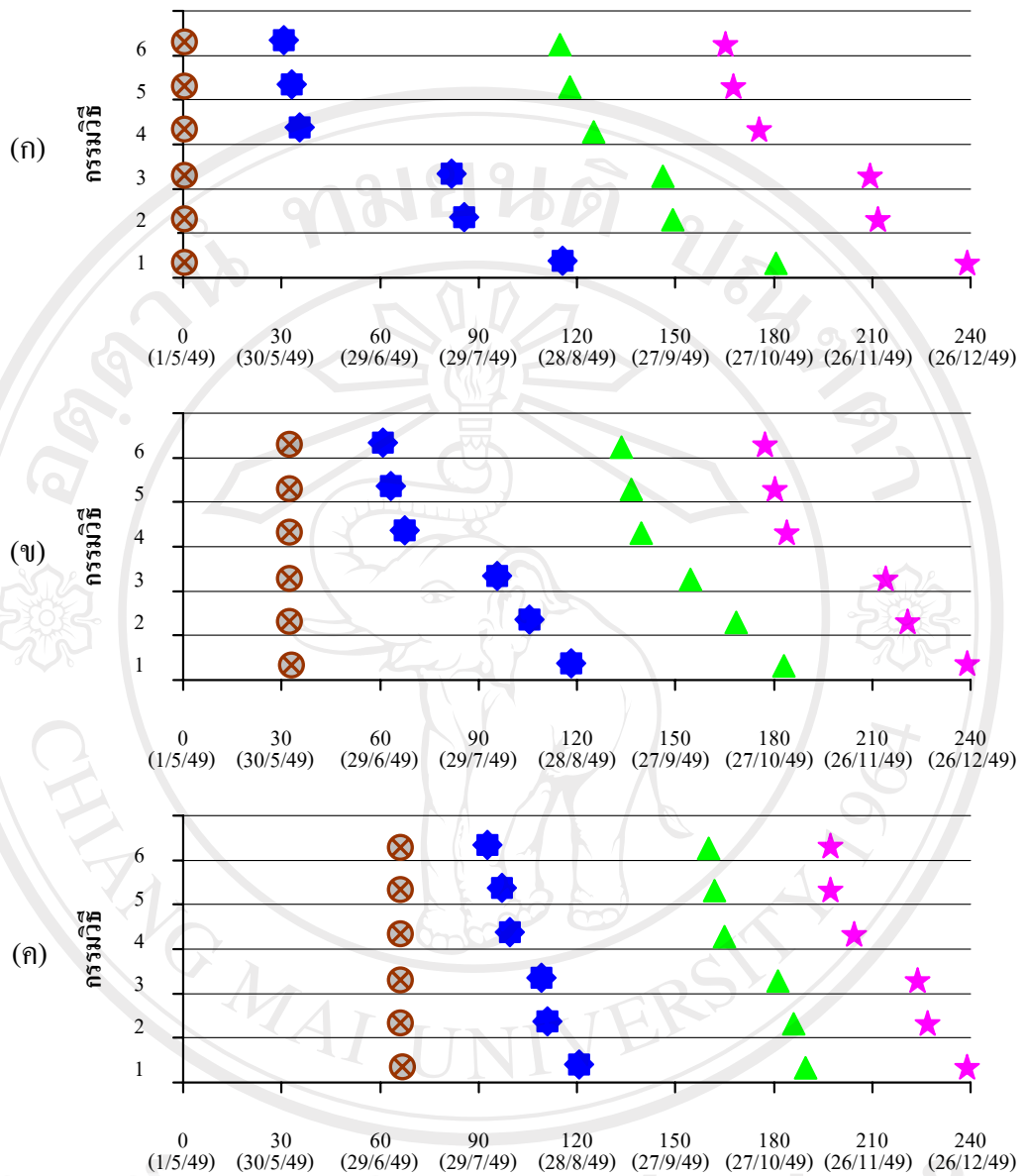
(ง) = SD (สภาพวันสั้น)

(จ) = SD + GA₃ 1,000 สดล.

(ฉ) = SD + GA₃ 3,000 สดล.

หมายเหตุ: **b** = ตา (bud)

fb = ตาดอก (flower bud)

 = (ตาข้างเมื่อเริ่มการทดลอง)
  = (ตาข้างที่พัฒนาหลังทดลอง)
  = (แทงช่อดอก 0.5 ซม.)
  = (บานดอก)

ภาพที่ 16 การพัฒนาตาข้างและการแทงช่อดอกของกล้วยไม้ข้างกระในการทดลองช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) ช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

หมายเหตุ: 1 = N (สภาพวันปกติ) 2 = N + GA₃ 1,000 สดล. 3 = N + GA₃ 3,000 สดล.

4 = SD (สภาพวันสั้น) 5 = SD + GA₃ 1,000 สดล. 6 = SD + GA₃ 3,000 สดล.

3. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของแป้งและน้ำตาลในช่วงออกดอก

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของแป้งและน้ำตาลของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าความเข้มข้นของแป้งและน้ำตาลในระยะก่อนการทดลอง ระยะก่อนการแทงช่อดอก (หลังได้รับสภาพวันสั้นและ GA₃ 4 สัปดาห์) ระยะแทงช่อดอก ระยะบานดอก และระยะดอกเหี่ยวของการทดลองทั้ง 3 ช่วงเวลามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถรายงานผลการทดลองได้ดังนี้

ความเข้มข้นของแป้งในต้นกล้วยไม้ช้างกระ

เมื่อเริ่มการทดลองความเข้มข้นของแป้งในเดือนพฤษภาคม สูงกว่าเดือนมิถุนายน และเดือนกรกฎาคม 2549 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 21) จากนั้นความเข้มข้นของแป้งลดลงในระยะก่อนการแทงช่อดอก และพบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA₃ ทุกระดับความเข้มข้นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 22) ส่วนผลรวมของปัจจัยสภาพความยาววันและ GA₃ ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว และสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การทดลองช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 และ 3,000 สดล. มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่าสภาพวันปกติร่วมกับ GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวและสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความเข้มข้นของแป้งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนการแทงช่อดอกไปจนถึงระยะแทงช่อดอก ซึ่งในระยะแทงช่อดอกนี้สภาพความยาววันและ GA₃ ทุกระดับความเข้มข้น ไม่มีผลต่อความเข้มข้นของแป้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพที่ 17 และ ตารางที่ 23)

ความเข้มข้นของแป้งเริ่มคงที่และลดลงเล็กน้อยในระยะแทงช่อดอกถึงระยะบานดอก และในระยะบานดอก พบว่าสภาพความยาววันและ GA₃ ทุกระดับความเข้มข้น ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพที่ 17 และ ตารางที่ 24) ส่วนผลรวมของปัจจัยสภาพความยาววันและ GA₃ ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ

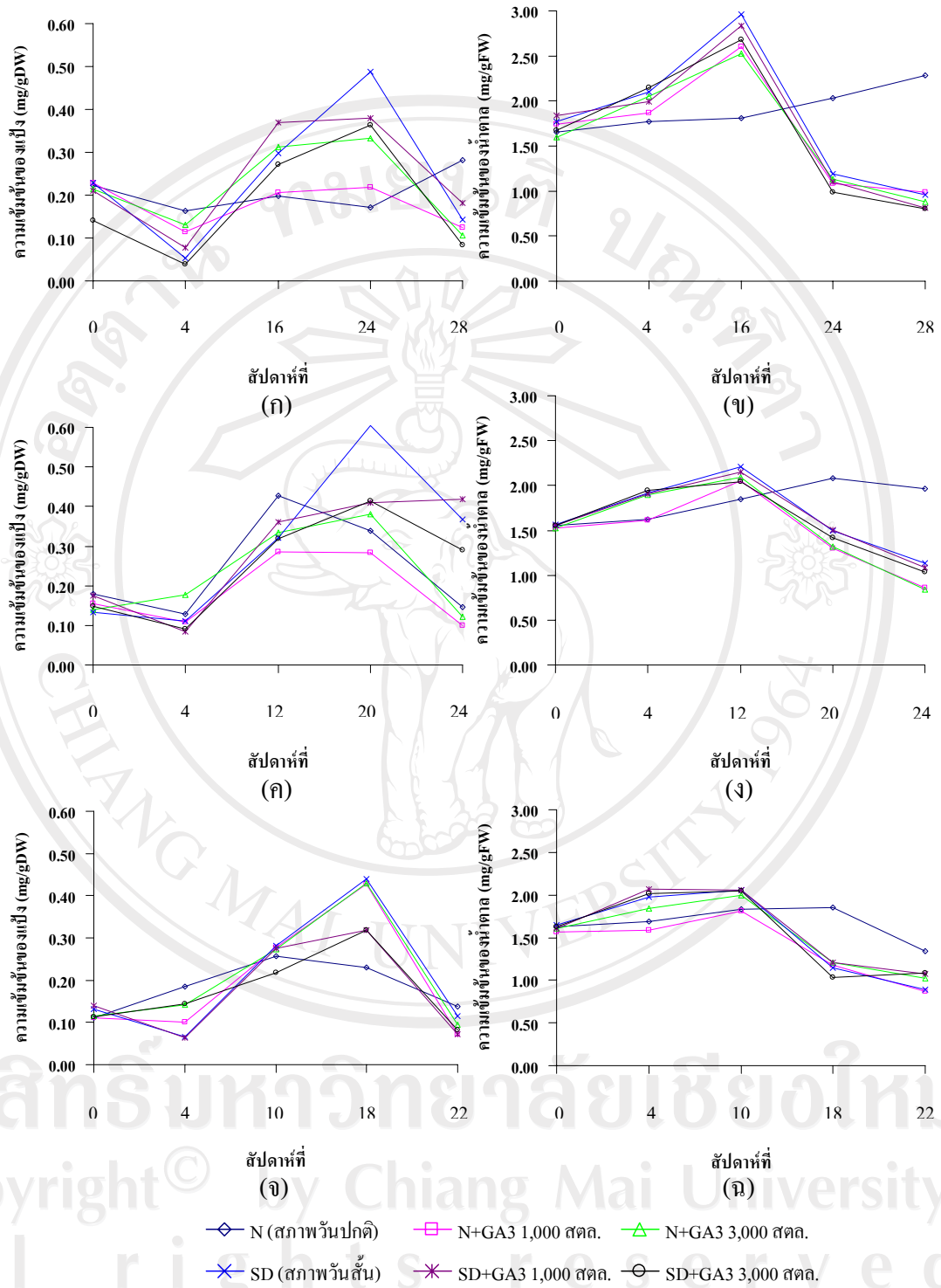
GA₃ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในการทดลองช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งมากกว่าสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากนั้นความเข้มข้นของแป้งลดลงในระยะบานดอกถึงระยะดอกเหี่ยว และในระยะดอกเหี่ยวพบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 แต่มากกว่าการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพที่ 17 และ ตารางที่ 25) ในขณะที่ GA₃ 1,000 สดล. มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่า GA₃ 3,000 สดล. แต่ไม่แตกต่างจากการไม่ได้รับ GA₃ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลรวมของปัจจัยสภาพความยาววันและ GA₃ ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งมากกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 และ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ความเข้มข้นของแป้งน้อยกว่าสภาพวันปกติและสภาพวันสั้นร่วมกับ GA₃ 1,000 และ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 21 ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ในระยะเริ่มการทดลองของกล้วยไม้ ช้างกระที่เริ่มทดลองในเดือนพฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคม 2549

ระยะเวลาเริ่มการทดลอง	ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ^{1/}
1 พฤษภาคม 2549	2.8548 ^a
1 มิถุนายน 2549	2.3909 ^b
1 กรกฎาคม 2549	2.0771 ^b
LSD _{0.05}	0.34

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

ภาพที่ 17 การเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของแป้งและน้ำตาลของกล้วยไม้ช่วงแรกที่ทดลองในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) และ (ข) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือน มกราคม 2550 (ค) และ (ง) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (จ) และ (ฉ)

ตารางที่ 22 ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ในระยะก่อนการแทงช่อดอก (หลังการทดลอง 4 สัปดาห์) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.47 ^a	2.02 ^{abc}	2.17 ^{ab}	2.22 ^a	0.40
สภาพวันสั้น	1.47 ^c	1.70 ^{bc}	1.35 ^c	1.50 ^b	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.97	1.86	1.76		
LSD _{0.05}		ns			0.70
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.14 ^{ab}	1.97 ^{ab}	2.59 ^a	2.23	ns
สภาพวันสั้น	1.97 ^{ab}	1.75 ^b	1.81 ^b	1.85	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.06	1.86	2.20		
LSD _{0.05}		ns			0.74
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.65 ^a	1.90 ^{ab}	2.26 ^{ab}	2.27	ns
สภาพวันสั้น	1.59 ^b	1.57 ^b	2.30 ^{ab}	1.82	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	2.12	1.73	2.28		
LSD _{0.05}		ns			0.86

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 23 ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ในระยะแทงช่อดอกของกล้วยไม้ช้างกระ
ที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549
ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน	GA ₃ (สตร.)			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.77	2.84	3.79	3.13	ns
สภาพวันสั้น	3.67	4.31	3.43	3.80	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	3.22	3.58	3.61		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	4.84	3.57	4.00	4.13	ns
สภาพวันสั้น	3.87	4.23	3.87	3.99	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	4.35	3.90	3.93		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	3.31	3.48	3.45	3.41	ns
สภาพวันสั้น	3.52	3.47	2.95	3.32	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	3.41	3.48	3.20		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 24 ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ในระยะดอกบานของกล้วยไม้ช้างกระ
ที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549
ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	5.38 ^a	2.96 ^{ab}	3.97 ^{ab}	4.10	ns
สภาพวันสั้น	4.26 ^{ab}	4.40 ^{ab}	2.54 ^b	3.73	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	4.82	3.68	3.26		
LSD _{0.05}	ns				2.82
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	4.03	3.54	4.40	3.99	ns
สภาพวันสั้น	6.42	4.67	4.71	5.27	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	5.22	4.11	4.56		
LSD _{0.05}	ns				ns
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	3.05 ^b	4.83 ^{ab}	4.84 ^{ab}	4.24	ns
สภาพวันสั้น	4.95 ^a	3.86 ^{ab}	3.85 ^{ab}	4.22	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	4.00	4.34	4.35		
LSD _{0.05}	ns				1.81

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 25 ความเข้มข้นของแป้ง (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักแห้ง) ในระยะดอกเหี่ยวของกล้วยไม้ช้างกระ ที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตล.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	3.52 ^b	2.12 ^{cd}	4.64 ^a	3.43 ^a	0.48
สภาพวันสั้น	2.27 ^{cd}	2.62 ^c	1.74 ^d	2.21 ^b	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	2.90 ^{ab}	2.37 ^b	3.19 ^a		
LSD _{0.05}	0.59				0.83
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.32 ^c	1.89 ^c	2.09 ^c	2.10 ^b	0.62
สภาพวันสั้น	4.30 ^{ab}	4.75 ^a	3.59 ^b	4.21 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	3.31	3.32	2.84		
LSD _{0.05}	ns				1.08
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.23 ^a	1.63 ^c	1.84 ^{bc}	1.90	ns
สภาพวันสั้น	2.02 ^{ab}	1.64 ^c	1.73 ^c	1.80	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	2.13 ^a	1.64 ^b	1.78 ^b		
LSD _{0.05}	0.17				0.24

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความเข้มข้นของน้ำตาลในต้นกล้วยไม้ช้างกระ

เมื่อเริ่มการทดลองความเข้มข้นของน้ำตาลของกล้วยไม้ช้างกระในเดือนพฤษภาคม 2549 สูงกว่าเดือนมิถุนายน 2549 และเดือนกรกฎาคม 2549 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 26) จากนั้นความเข้มข้นของน้ำตาลเพิ่มขึ้นในระยะก่อนการแทงช่อดอก (ภาพที่ 17) ซึ่งพบว่าสภาพวันสั้น ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของน้ำตาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาล กล่าวคือ GA_3 1,000 สดล. มีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าการไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 27) ส่วนผลร่วมของปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีความเข้มข้นของน้ำตาลที่สูงกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว มีความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 และ 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการทดลองช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าสภาพวันปกติ สภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 27)

ความเข้มข้นของน้ำตาลเพิ่มขึ้นในระยะก่อนการแทงช่อดอกไปจนถึงระยะแทงช่อดอก (ภาพที่ 17) ซึ่งในระยะแทงช่อดอกนี้ สภาพวันสั้นมีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลมากกว่าสภาพวันปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ช่วงการทดลอง ในขณะที่ GA_3 มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาล กล่าวคือ ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 GA_3 1,000 สดล. ทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่า GA_3 3,000 สดล. และไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 GA_3 1,000 สดล. ทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าการไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ GA_3 ไม่มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาลในการทดลองช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ตารางที่ 28)

ความเข้มข้นของน้ำตาลลดลงอย่างรวดเร็วในระยะแทงช่อดอกถึงระยะดอกบาน (ภาพที่ 17) และในระยะดอกบาน พบว่าสภาพวันสั้นไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของน้ำตาลทั้ง 3 ช่วงการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน GA_3 มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาลเฉพาะการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 โดย GA_3 3,000 สดล. ทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าการได้รับ GA_3 1,000 สดล. และการไม่ได้รับ GA_3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 29) ส่วนผลร่วมของปัจจัยสภาพความยาววันและ GA_3 ในการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือน

มกราคม 2550 พบว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียว มีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่ากรรมวิธีที่ได้รับสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. มีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลมากกว่าสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 และ 3,000 สดล. สภาพวันปกติเพียงอย่างเดียว และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในการทดลองช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 29)

จากนั้นความเข้มข้นของน้ำตาลลดลงเล็กน้อยในระยะดอกบานถึงระยะดอกเหี่ยว (ภาพที่ 17) และในระยะดอกเหี่ยว พบว่าสภาพวันสั้นมีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลน้อยกว่าสภาพวันปกติเมื่อทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 แต่มีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลมากกว่าสภาพวันปกติเมื่อทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาลเมื่อทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ในขณะที่ GA_3 มีผลต่อความเข้มข้นของน้ำตาลเฉพาะการทดลองช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 กล่าวคือ กรรมวิธีที่ไม่ได้รับ GA_3 มีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าการได้รับ GA_3 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลร่วมของปัจจัยสภาพความยาววัน และ GA_3 เมื่อทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันปกติเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 3,000 สดล. และสภาพวันสั้นร่วมกับ GA_3 1,000 และ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การทดลองในช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 พบว่าสภาพวันสั้นเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ความเข้มข้นของน้ำตาลสูงกว่าสภาพวันปกติร่วมกับ GA_3 1,000 และ 3,000 สดล. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการทดลองในช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 26 ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ในระยะเริ่มการทดลองของกล้วยไม้ช่วงแรกที่เริ่มทดลองในเดือนพฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคม 2549

ระยะเวลาเริ่มการทดลอง	ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ^{1/}
1 พฤษภาคม 2549	1.7463 ^a
1 มิถุนายน 2549	1.1459 ^b
1 กรกฎาคม 2549	1.2054 ^b
LSD _{0.05}	0.10

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

ตารางที่ 27 ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ในระยะก่อนการแทงช่อดอก (หลังการทดลอง 4 สัปดาห์) ของกล้วยไม้ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สต่อ.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.77 ^b	1.87 ^{ab}	2.05 ^{ab}	1.89	ns
สภาพวันสั้น	2.10 ^{ab}	1.99 ^{ab}	2.15 ^a	2.08	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.93	1.93	2.10		
LSD _{0.05}		ns			0.34
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.42 ^a	1.21 ^{bc}	1.19 ^{bc}	1.28	ns
สภาพวันสั้น	1.11 ^c	1.50 ^a	1.34 ^{ab}	1.32	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.27	1.36	1.27		
LSD _{0.05}		ns			0.20
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.42 ^{bc}	1.59 ^{abc}	1.34 ^{bc}	1.45	ns
สภาพวันสั้น	1.28 ^c	1.67 ^{ab}	1.82 ^a	1.59	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	1.35 ^b	1.63 ^a	1.58 ^{ab}		
LSD _{0.05}		0.25			0.35

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 28 ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ในระยะแทงช่อดอกของกล้วยไม้ ช้างกระที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือน มิถุนายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือน มกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สลด.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	2.11 ^f	2.60 ^d	2.52 ^e	2.41 ^b	6.40
สภาพวันสั้น	2.96 ^a	2.83 ^b	2.68 ^c	2.82 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	2.54 ^c	2.72 ^a	2.60 ^b		
LSD _{0.05}		7.83			0.01
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.30 ^b	1.28 ^b	1.32 ^{ab}	1.30 ^b	0.11
สภาพวันสั้น	1.50 ^a	1.50 ^a	1.42 ^{ab}	1.47 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.40	1.39	1.37		
LSD _{0.05}		ns			0.19
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.31 ^c	1.82 ^{ab}	1.49 ^{bc}	1.54 ^b	0.23
สภาพวันสั้น	1.65 ^{abc}	1.85 ^{ab}	1.95 ^a	1.82 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	1.48 ^b	1.84 ^a	1.72 ^{ab}		
LSD _{0.05}		0.29			0.40

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 29 ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ในระยะดอกบานของกล้วยไม้ช้างกระ
ที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549
ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สต่อ.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{ns}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.03 ^b	1.08 ^{ab}	1.13 ^{ab}	1.08	ns
สภาพวันสั้น	1.19 ^a	1.10 ^{ab}	0.98 ^b	1.09	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.11	1.09	1.06		
LSD _{0.05}		ns			0.15
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.25 ^{cd}	1.65 ^b	1.60 ^{bc}	1.50	ns
สภาพวันสั้น	1.21 ^d	1.15 ^d	2.04 ^a	1.47	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	1.23 ^b	1.40 ^b	1.82 ^a		
LSD _{0.05}		0.25			0.35
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.15	1.17	1.21	1.18	ns
สภาพวันสั้น	1.15	1.21	1.04	1.13	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.15	1.19	1.12		
LSD _{0.05}		ns			ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 30 ความเข้มข้นของน้ำตาล (มิลลิกรัม/กรัมน้ำหนักสด) ในระยะดอกเหี่ยวของกล้วยไม้ช้างกระ
ที่ทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ก) ช่วงเดือนมิถุนายน 2549
ถึงเดือนมกราคม 2550 (ข) และช่วงเดือนกรกฎาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 (ค)

สภาพความยาววัน ^{1/}	GA ₃ (สตร.) ^{1/}			ค่าเฉลี่ย ^{3/}	LSD _{0.05}
	0	1,000	3,000		
(ก) พ. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	1.09 ^a	0.98 ^{ab}	0.88 ^b	0.98 ^a	0.11
สภาพวันสั้น	0.96 ^{ab}	0.82 ^b	0.81 ^b	0.86 ^b	
ค่าเฉลี่ย ^{2/}	1.02 ^a	0.90 ^{ab}	0.84 ^b		
LSD _{0.05}	0.14				0.20
(ข) มิ. ย. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.97 ^{ab}	0.86 ^b	0.84 ^b	0.89 ^b	0.14
สภาพวันสั้น	1.14 ^a	1.08 ^{ab}	1.03 ^{ab}	1.08 ^a	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	1.05	0.97	0.94		
LSD _{0.05}	ns				0.24
(ค) ก. ค. 2549 – ม. ค. 2550					
สภาพวันปกติ	0.84	0.87	1.02	0.91	ns
สภาพวันสั้น	0.89	1.67	1.09	1.22	
ค่าเฉลี่ย ^{ns}	0.87	1.27	1.05		
LSD _{0.05}	ns				ns

^{1/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ Least Significant Difference

^{2/} ค่าเฉลี่ยในแนวนอนที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{3/} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรที่แตกต่างกัน แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{ns} ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งและแนวนอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ